

Име на документа	Процедура за прехвърляне на акредитация и оценка, възложена от / на друг НОА	Версия:	2
Код на документа	BAS QR 30	Дата:	01.05.2020
Утвърдил	Изпълнителен директор на ИА БСА: инж. Ирена Бориславова		

ПРОЦЕДУРА

ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА АКРЕДИТАЦИЯ И ОЦЕНКА, ВЪЗЛОЖЕНА ОТ / НА ДРУГ НАЦИОНАЛЕН ОРГАН ПО АКРЕДИТАЦИЯ

Списък на измененията

№ по ред	Дата на изменение	Версия, ревизия	Причина за изменение	В сила от:
1.	15.01.2020	Версия: 2	Привеждане в съответствие с БДС EN ISO/IEC 17011:2018 и EA-2/13 М: 2019	15.01.2020

1

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.
1. Цел	4
2. Област на приложение	4
3. Термини, определения и съкращения	4
4. <i>Прилагане на трансграничната политика по акредитация на ИА БСА.</i>	5
5. <i>Оценяване, възложено от/на друг НОА</i>	7
6. Трансфер на акредитация	9
7 Записи	10
8. Приложими документи	11

1. ЦЕЛ

Този документ регламентира политиката и процедурата за сътрудничество на ИА БСА с другите Национални органи за акредитация (НОА) в случаи на акредитация, предоставена на органи за оценяване на съответствието (ООС) на територията на Република България от други НОА, както и за акредитация предоставена от ИА БСА на територията на други страни. Този документ дава указания за акредитация на ООС, които имат няколко офиса и някои от тях са извън България.

Процедурата се отнася за акредитация от страна на ИА БСА на ООС в други държави, за които е в сила Регламент (ЕС) № 765/2008. Процедурата се отнася също и за ООС които имат филиали в други държави, *включително* в региона на ЕА и/или извършват дейности по оценяване на съответствието в други държави *включително* в региона на ЕА.

Процедурата е основана на правилата, определени с *Регламент (ЕС) № 765/2008, ЕА-2/13 М:2019, и документи на IAF и ILAC* и цели за спазване на трансграничната политика на ЕА, ILAC и IAF.

Процедурата регламентира също реда и начина за провеждане на оценки, възложени на ИА БСА като подизпълнител от друг НОА, както и възлагане на дейности на друг НОА въз основа на подписано Договорно Споразумение между двата органа за акредитация.

2. ОБЛАСТ НА ПРИЛОЖЕНИЕ

Настоящата Процедура е приложима в следните случаи:

2.1 Акредитация, предоставена от ИА БСА на ООС, установен извън Република България, на територията на друг НОА;

2.2 Акредитация, предоставена от друг НОА на ООС, установен на територията на Република България;

2.3 Акредитация на ООС, чийто основен офис е установен на територията на Република България и едновременно с това има дейности заявени за акредитация в офис (офиси) в други държави членки на ЕС или държави и икономики извън региона на ЕА, *или ООС извършват дейности за оценка на съответствието под акредитация на ИА БСА в други държави на територията на друг Национален орган за акредитация.*

2.4 Оценки за акредитация, извършвани от ИА БСА, възложени от друг Национален орган за акредитация.

2.5 Оценки за акредитация, извършвани от друг Национален орган за акредитация, възложени от ИА БСА.

Този документ се отнася за всички видове действащи акредитационни схеми и всички видове оценки в процеса на акредитация – акредитация, преакредитация, надзор и разширяване на обхвата на акредитацията.

3. ТЕРМИНИ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И СЪКРАЩЕНИЯ

3.1 Термини и определения

За целите на настоящата процедура се използват съответните термини и определения, дадени в стандартите ISO/IEC 17011, ISO/IEC 17000 и в приложимите Нормативни актове, регламентиращи дейността по акредитация, както и следните термини и определения:

Национален орган за акредитация (НОА) (NAB) – единствения орган в държава-членка, който има предоставено от държавата правомощие да извършва акредитация;

Орган за оценяване на съответствието (ООС) (CAB) – орган, осъществяващ дейности по оценяване на съответствието, включително калибриране, изпитване, сертификация и контрол или други дейности, подлежащи на акредитация;

Региона на ЕА (EA region) – географският район на страните членки на ЕА, за които важат документите за асоцииране на ЕА.

3.2 Съкращения

EA	Европейска организация за акредитация
EA MLA	Многостранно Споразумение на Европейската организация за акредитация
IAF/ILAC MLA/MRA	Многостранно Споразумение на IAF/ILAC
ILAC	Международна организация за акредитация на лаборатории
IAF	Международен форум за акредитация
ИА БСА	Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация"
НОА (НАВ)	Национален орган за акредитация
ООС (САВ)	Орган за оценяване на съответствието

4 ПРИЛАГАНЕ НА ТРАНСГРАНИЧНАТА ПОЛИТИКА ПО АКРЕДИТАЦИЯ НА ИА БСА.

4.1 Общи положения

Акредитация могат да получат юридически лица/еднолични търговци, установени:

- на територията на Република България;
- в друга държава - членка на Европейския съюз, в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария;
- в трети държави.

ИА БСА извършва акредитация на ООС, основно ситуирани на територията на Република България и за извършване на дейности за оценка на съответствието на територията на Република България.

ИА БСА се води от принципите за избягване дублирането на дейности по акредитация по отношение на чуждестранни ООС, които са организации или част от организации, разположени и юридически регистрирани извън територията на Република България.

Агенцията извършва акредитация на ООС извън територията на Република България при спазване на Трансграничната си политика по акредитация, която се отнася до и отговаря на чл. 7 от Регламент (ЕО) № 765/2008, ЗНАООС, на изискванията на ЕА (ЕА-2/13) IAF и ILAC.

ИА БСА не извършва акредитация на ООС, установени в други държави-членки на Европейския съюз, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или в Конфедерация Швейцария или трети държави при спазване на трансграничните политики на ILAC и IAF, с изключение на случаите, когато:

- Националният орган по акредитация на държавата, в която кандидатът за акредитация е установен, не е преминал успешно партньорска оценка по отношение на дейности, за които ООС кандидатства за акредитация;

- Националният орган по акредитация на държавата, в която кандидатът за акредитация е установен, не извършва дейности по акредитация, за които се кандидатства.

В посочените по-горе случаи, ИА БСА оценява дали разполага с необходимата компетентност за провеждане на акредитацията, като взема предвид фактори като език, местни закони и разпоредби, култура и др. в допълнение към нормалните изисквания за техническа компетентност, оценявани по реда на т. 4.1.2 на BAS QR 2.

Ако установи, че притежава такава компетентност ИА БСА уведомява НОА на държавата-членка, в която кандидатът за акредитация е установен, за полученото заявление и предлага сътрудничество с местния орган за извършване на оценката в съответствие с трансграничната си политика за акредитация, основана на ЕА 2/13, на чл. 7 от Регламент (ЕО) № 765/2008, ЗНАООС и на изискванията на ЕА , IAF и ILAC .

Ако ИА БСА установи, че не разполага с такава компетентност, отказва извършване на акредитация.

Ако ИА БСА е предоставила акредитация на ООС в друга държава поради липсата на наличната компетентност на Националния Орган за Акредитация да акредитира заявената дейност или поради факта, че Националния Орган за Акредитация не е подписал съответното споразумение на EA, IAF, ILAC MLA/BLA/MRA, ООС се информира за това, че ще трябва да прехвърли акредитацията си към НОА веднага щом тези условия се променят. Когато НОА стане страна по EA, IAF, ILAC MLA/BLA/MRA, ИА БСА няма да приеме заявление за преакредитация или разширяване на акредитация и ще подкани ООС да заяви трансфер към акредитацията на НОА. При всяко заявяване на преакредитация или разширяване на обхвата на акредитация на ООС, ИА БСА ще проверява обстоятелствата във връзка, с които може да изпълни трансграничната си политика за акредитация.

Когато ИА БСА акредитира ООС за чуждестранен нормативен акт, осигурява чрез сътрудничество с НОА на държавата, която е издала нормативният акт необходимата компетентност за извършване на акредитация.

Когато акредитирани от ИА БСА ООС извършват дейности по оценяване на съответствието под акредитация на ИА БСА на територията на друга държава, ИА БСА се стреми да възлага на НОА на съответната държава да извършва оценяването на тези дейности, включително оценяване чрез наблюдение на дейността, когато НОА е страна на EA, IAF, ILAC MLA/BLA/MRA.

Когато НОА откаже да извърши оценяване или да участва в оценяване от името на ИА БСА, агенцията извършва сама необходимата оценка.

ИА БСА съхранява записите от проведената кореспонденция за сътрудничество с НОА.

4.2 Допълнителни изисквания които се взимат предвид при управление на процеса на акредитация на ООС, които имат регистрирано юридическо лице в Република България и офиси в други държави

За всяка оценка на ООС, които имат основен офис в Република България и офиси/местоположения в други държави освен изискванията на актуалните версии на Процедура за акредитация BAS QR 2 се прилагат и изброените по-долу изисквания.

Когато ООС който има юридическа регистрация на територията на България, и офиси в други държави, заяви акредитация за централният си офис и за другите си местонахождения ръководството на съответната организация трябва еднозначно да е определил статута на централния офис и другите офиси/местонахождения, като това трябва недвусмислено да е декларирано в заявлението на ООС.

ИА БСА може да извърши акредитация при следните условия:

- ИА БСА установи, че притежава необходимата компетентност за извършване на оценка на централния офис и дейностите в другите местоположения;
- Всички дейности могат да попаднат под отговорността на едно юридическо лице или ако отделните офиси/местоположения, обект на акредитацията, притежават различна юридическа правосубектност, са свързани чрез договорни или други правни договорености между акредитираното юридическо лице и неговите офиси/местонахождения и вътрешни разпоредби които допълнително уточняват тези отношения и във връзка с управлението и отговорностите
- Всички офиси/местоположения, които е заявено да бъдат включени под акредитацията на ООС, трябва да работят под едно и също управление и да прилагат обща система за управление.
- Регистрираното юридическо лице (ООС) трябва да може докаже, че има ефикасен контрол и наблюдава дейностите в своите Офиси/местоположения.

- Юридическото лице на акредитираното ООС, трябва да може да носи отговорност за дейностите, извършвани от неговите офиси/местоположения, които ще бъдат включени акредитацията му.

Сертификата за акредитация се издава само на името на юридическото лице регистрирано на територията на България, като в заповедта за акредитация се включва информация за оценените офиси/местоположения.

Когато офисите/местоположенията включени в обхвата на акредитация на ООС са отделни юридически лица, те не трябва да предлагат акредитирани услуги на местния си пазар от името на местното си юридическо лице, а имат право да предлагат дейности по оценка на съответствието от името на акредитираното юридическо лице към което принадлежат/имат споразумения за извършване на дейности.

Отделните местоположения на ООС могат да предлагат дейности за оценяване на съответствието на местния пазар само от името на акредитираното ООС.

Документите от оценка на съответствието издавани под акредитация на ИА БСА трябва да съдържат името и адреса на акредитираното юридическо лице без позоваване на името или логото на което и да е от неговите офиси/местоположения.

Издаваните оферти, договори, сертификати и доклади не трябва да създават объркване относно юридическото лице (ООС), което притежава акредитацията.

В допълнение на BAS QR2 и BAS QI 2 ИА БСА при разработване на програма за оценка, и определяне на дейностите, местата и персонала, които трябва да бъдат оценени в съответствие с процедурата за акредитация на ИА БСА, се вземе предвид рискът, свързан с дейностите и пазарните условия в държавите където са ситуирани офисите/местоположенията. Прегледът на риска се извършва като се взема информация от НОА на чиято територия са офисите/местоположенията за съответните пазари и регулации. Специфични съображения, които трябва да се вземат предвид при установяването на подхода и степента на вземане на извадки при оценяване, включват, без да се ограничават до:

- Различни местни разпоредби
- Познаване на местния пазар
- Обем на работата, извършена от ООС на различни места
- Въздействие на дейностите на ООС, проведени под акредитацията на ИА БСА, на местния пазар, напр. делът на пазарния дял, притежаван от ООС
- История на резултатите от оценката на дейността по оценяване на съответствието и / или офиси/местоположение. Ниво на контрол и мониторинг, демонстрирано от ООС за всяко дадено местоположение/офис.
- Дали местният офис притежава акредитация от НОА за същия или различен обхват на дейност, използва същите или различни процеси за оценка на съответствието и дали работи под същата или друга система за управление.

Когато местоположението притежава акредитация от НОА, се съобразяват с неговата програма планираните оценки когато е възможно.

5. ОЦЕНЯВАНЕ, ВЪЗЛОЖЕНО ОТ/НА ДРУГ НОА

5.1 Общи положения

В случаите при които ИА БСА е извършила акредитация на ООС на територията на друга държава или е акредитирала ООС, който има офиси/местоположения в друга държава, ИА БСА се стреми да уведомява НОА на съответната държава за участието/извършване на оценка на тези ООС, до три месеца преди началото на календарната година през която ще се проведат оценките.

Когато акредитирани от ИА БСА ООС, извършват дейности по оценка на съответствието в други държави, ИА БСА се стреми да възложи на НОА на съответната държава провеждане на уитнес оценка до три месеца преди дейността за оценка на съответствието, която ще се наблюдава.

За допълнителни заявки напр. ad-hoc (за специални цели) оценки или разширения на обхвата, ИА БСА уведомява НОА веднага след като заявката е известна и си сътрудничи с НОА за да може да се направи необходимата оценка на ООС.

Преди ИА БСА да извършва оценяване възложено на/от НОА се сключва споразумение между ИА БСА и съответния НОА, за целите на предоставянето на услуги в съответствие с ЕА, ILAC и IAF Cross Frontier Policies, като за целта ако не е определено друго между страните се ползва разработената форма от ЕА.

Между ИА БСА и НОА се извършва комуникация за определяне на обхвата на исканата оценка с достатъчни подробности и представяне на необходимата информация за осигуряване на надеждно и ефикасно оценяване.

Информацията която трябва да се предоставя/получава (когато е приложимо) е следната:

- Доклад за последната оценка на централният офис, включително подробности за възникналите несъответствия и действия;
- Актуална информация за ООС, включително подробности за това как е организиран и управляван и как се контролират дейностите по оценяване на съответствието, извършвани в / от неговите местоположения;
- Всички специфични допълнителни изисквания или дейности, които да бъдат специално оценени от ИА БСА/НОА;
- Всички изисквания от регулаторите, които могат да окажат влияние върху дейностите на местоположението, когато се предоставя акредитация за целите на нотификацията;
- Пълен обхват на дейностите, които могат да се извършват от местното местоположение под акредитацията на ООС;
- Подробно описание на обхвата, който трябва да бъде оценен, включително всички секторни схеми;
- План за оценка, включително уитнес оценки за местоположението през целия цикъл на акредитация;
- Програма за оценка на всички дейности на ООС, включително уитнес оценки, ако е необходимо;

ИА БСА уведомява НОА за всяко решение за спиране или отнемане на акредитация за дейност, извършвана в страната на НОА.

5.2 Оценяване, възложено от друг НОА

Чуждестранен НОА може да възложи на ИА БСА провеждането на оценка на място или наблюдение на дейността на акредитирани от него ООС на територията на Република България. ИА БСА приема да извършва оценки на територията на Република България от името на чуждестранния НОА, предоставил акредитацията, за области в които ИА БСА осъществява дейност по акредитация и за които и двата НОА са страни по Многостранното споразумение на ЕА.

ИА БСА извършва оценяване, възложено от друг НОА при следните условия:

- наличие на юридически обвързващо *договорно споразумение* между ИА БСА и чуждестранния НОА за предоставяне на услуги при спазване на трансграничната политика на ЕА, ILAC и IAF, съгласно документ ЕА-2/13 „Трансгранична политика за акредитация на ЕА и процедура за сътрудничество между членове на ЕА“ и други приложими документи, ако бъдат посочени такива;
- уведомление от страна на чуждестранния НОА за необходимостта от извършване на оценяването най-малко *три месеца* преди датата на оценка;
- наличие на техническа експертиза за извършване на оценяването;
- *наличие на* възможност за извършване на оценяването в указания от чуждестранния НОА период.

При извършване на оценяване на ООС възложено от друг национален орган за акредитация ИА БСА прилага процедурата си за акредитация BAS QR 2, както и *формите за докладване* определени в процедурата.

Оценяването се извършва на български език. Резултатите се представят от екипа от оценители на български език след което се превеждат на английски език и се предоставят на НОА заявил оценяването.

В случай че ИА БСА е акредитирала ООС по схема на акредитация и обхват на дейности за оценяване на съответствието, за които НОА иска провеждане на оценка, ИА БСА предлага на НОА да представи преведени на английски език резултатите от оценяването - докладите и други записи (при желание на НОА) извършено от ИА БСА.

5.3 Оценяване, възложено на друг НОА

ИА БСА може да възложи на чуждестранен НОА провеждането на оценка на място или наблюдение на дейността на акредитирани от него ООС извън територията на Република България за области, в които НОА осъществява дейност по акредитация и за които е страни по Многостранното споразумение на ЕА при спазване на трансграничната политика на ЕА, ILAC и IAF, въз основа на подписано юридически обвързващо двустранно договорно споразумение между двата органа за акредитация.

При извършване на оценки възложени от ИА БСА на НОА, той прилага собствените си процедури за акредитация и се изисква да представи резултатите от оценката на английски език.

В случай че НОА е акредитирал ООС по схема на акредитация и обхват на дейности за оценяване на съответствието, за които ИА БСА иска провеждане на оценка, НОА може да представи преведени на английски език резултатите от оценяването - докладите и други записи (при необходимост).

6 ТРАНСФЕР НА АКРЕДИТАЦИЯ

6.1 Общи положения

При изпълнение на условията и реда на настоящата процедура за трансфер на акредитация, ИА БСА издава сертификат за акредитация на ООС, с валидност 4 (четири) години от датата на акредитация, предоставена от НОА, подлежаща на трансфер. В случай, че не може да се определи конкретна дата, акредитацията се предоставя за четири години от датата на решение след последна проведена оценка на място.

При трансфер на акредитация, ИА БСА се стреми да извършва необходимите действия без това да налага прекъсване във валидността на предоставената акредитация на ООС.

От датата на официалното заявление за трансфер на акредитация към ИА БСА, за съответното ООС влизат в сила и се прилагат актуалните версии на Процедура за акредитация BAS QR 2, Ценоразпис на услугите извършвани от Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" BAS QR 8, и всички останали документи от системата за управление на ИА БСА, определящи права и задължения на ООС.

6.2 Минимални изисквания за трансфер на акредитацията:

- предоставена акредитация от НОА, страна по ЕА MLA или по споразуменията на IAF или ILAC;
- валидна акредитация (акредитацията не е спряна/ отнета или в процес на спиране/ отнемане или в процедура по разглеждане на жалба/ възражение или в процедура по провеждане на извънредна оценка или в процедура по трансфер към друг НОА);
- обхватът на акредитация, за която се иска трансфер е еднакъв с обхвата на предоставената акредитация. По време на процедура за трансфер обхватът на предоставената акредитация може да бъде ограничен по желание на ООС.

6.3 Действия и отговорности при трансфер на акредитация

ИА БСА открива процедура по трансфер при:

- заявление от страна на ООС за трансфер на акредитацията му от друг НОА към ИА БСА в свободен текст. Заявлението следва да е подписано от представител на юридическото лице, към което принадлежи ООС;

- писмени доказателства за съгласие за извършване на трансфер на НОА, предоставил акредитацията, осигурени от ООС;
- сертификат за акредитация и данни за предоставения обхват на акредитация, осигурен от НОА, предоставил акредитацията;
- наличие на доклад от проведена последна оценка на място на ООС, осигурен от НОА, предоставил акредитацията;
- наличие на информация за получени и разгледани жалби във връзка с дейността на ООС, чиято акредитация ще се трансферира, осигурена от НОА, предоставил акредитацията;
- наличие на декларация от ООС по чл. 19, ал.2 от ЗНАООС (BAS QF 2.8).
- *подписано Споразумение за акредитация BAS QF 2.8.1*

Трансфер може да бъде осъществен след:

- а) извършена оценка за трансфер от ИА БСА (по документи или на място) на ООС желаещо да трансферира акредитацията си от друг НОА към ИА БСА;
- б) извършена оценка от ИА БСА в качеството ѝ на подизпълнител на НОА, предоставил акредитацията;
- в) извършена съвместна оценка на място от ИА БСА и НОА на друга държава;
- д) извършена оценка от друг НОА с участие на водещ оценител и/или технически оценител на ИА БСА.

6.4 Оценка за трансфер:

Оценяването при трансфер може да бъде по документи или с провеждане на оценка на място. Оценяване по документи може да се приложи в случаите, когато решението във връзка с последната проведена оценка на място е положително, решението е взето в период не по-голям от 6 (месеца) от кандидатстването за трансфер и в този период няма промени в обстоятелствата, при които е предоставена акредитацията.

При оценяване на ООС с цел трансфер на акредитацията, ИА БСА изисква от НОА, предоставил акредитация, и взема под внимание докладите от оценки на място на ООС и всяка друга информация, съотносима към предоставената акредитация.

ИА БСА може да извърши оценка на място с цел трансфер в следните случаи:

- последната оценка на място е проведена преди 12 (дванадесет) или повече месеца от НОА, предоставил акредитацията;
- решението във връзка с последната проведена оценка на място е взето преди повече от 6 месеца от датата на кандидатстване за трансфер;
- при последната проведена оценката на място от НОА, предоставил акредитацията са констатирани повече от едно значителни несъответствия с изискванията за акредитация;
- наличие на значителни промени след последната проведена оценка на място;
- наличие на информация и обстоятелства, които възпрепятстват установяване на съответствието на ООС с изискванията чрез оценка по документи.

Оценяването и последващите действия се осъществяват по реда на Процедура за акредитация BAS QR 2.

6.5 Поддържането на акредитацията след трансфер се осъществява по реда на т. 5 от Процедура за акредитация BAS QR 2.

При трансфер след оценка по документи, ИА БСА извършва оценка на място от 9 до 12 месеца от последната проведена оценка на място.

6.6 ООС, находящ се на територията на държава, пълноправен член на Европейската организация за акредитация (ЕА) и трети страни.

В случай на заявление за акредитация или трансфер от ООС, находящ се на територията на държава, пълноправен член на Европейската организация за акредитация или трети страни, ИА БСА уведомява местния НОА. В този случай, оценяването може да бъде проведено от местния НОА и ИА БСА или само от ИА БСА, при сътрудничество с местния НОА.

7. ЗАПИСИ

Всички записи, създадени във връзка с прилагането на тази процедура се регистрират и управляват по реда на Процедура за управление на документите и записите BAS QR 12 и Инструкцията за деловодната дейност и документооборота BAS QI 1.

7.1. Документиране на оценките и докладване на резултатите

Юридически обвързващите договорни споразумения между ИА БСА и чуждестранния НОА се подписват на английски език. Кореспонденцията при необходимост се води на английски език. ИА БСА може да изисква при необходимост преводи на документи на английски език и осигуряване на преводач по време на оценките.

Документирането на резултатите от оценките, осъществени от ИА БСА се извършва на български език, като при необходимост се превежда и предоставя на чуждестранните НОА на английски език.

Документирането на резултатите от оценките, осъществени от чуждестранния НОА се извършва на английски език.

7.2. Изисквания към сертификатите за акредитация

В сертификата за акредитация се посочва недвусмислено адреса на основния офис като такъв и адресите на всяко от поделенията (клоновете), заедно със съответните обхвати на акредитацията. Тази информация се публикува и в регистъра на акредитираните лица на интернет-страницата на ИА БСА в съответствие с установените за това правила.

8. ПРИЛОЖИМИ ДОКУМЕНТИ

BAS QR 2	Процедура за акредитация на ИА БСА
BAS QR 12	Процедура за управление на документите и записите
BAS QI 1	Инструкция за деловодната дейност и документооборота